

anvendelse af samfundstjeneste for spirituskørsel. Den risiko for ulighed ved sanktionsfastsættelsen for disse talrige, ensartede forbrydelser, som Straffelovrådets flertal tidligere har peget på (se herom bilag 5, pkt. 2.2.), taler for, at samfundstjeneste for spirituskørsel som udgangspunkt begrænses til at erstatte frihedsstraffe op til en bestemt strafflængde, og at sager i dette område til gengæld som hovedregel afgøres ved betingede domme enten med vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling af mindst et års varighed eller med vilkår om samfundstjeneste.

I det lovudkast, som blev sendt til høring i maj 1999, foreslog Justitsministeriet, at betingede domme med vilkår om samfundstjeneste skulle anvendes over for spritbilister, der efter gældende praksis idømmes en ubetinget frihedsstraf på højst 50 dage for spirituskørsel uden alvorlig personskade, og som ikke idømmes betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling (jf. ovenfor pkt. 3.2.2.). Både efter den gældende administrative benådningsordning og den foreslåede ordning med betingede domme med vilkår om alkoholistbehandling er den øvre grænse 60 dages frihedsstraf.

I høringssvarene fra bl.a. Østre Landsret og Rigsadvokaten er der peget på, at den øvre grænse for anvendelse af betingede domme med vilkår om struktureret, kontrolleret alkoholistbehandling og betingede domme med vilkår om samfundstjeneste bør være ens for at skabe parallelitet mellem de to former for betingede domme.

Justitsministeriet er enig heri og foreslår, at samfundstjenesteordningen også omfatter de - ret fåtallige - tilfælde af spirituskørsel uden alvorlig personskade, eventuelt i kombination med kørsel i frakendelsestiden, som efter gældende retspraksis vil føre til en frihedsstraf på højst 60 dage.

Som beskrevet i bilag 5, pkt. 6, består der en sammenhæng mellem antallet af samfundstjenestetimer og antal dage i den udmålte frihedsstraf. Anvendelse af samfundstjeneste i stedet for de helt kortvarige ubetingede frihedsstraffe for spirituskørsel vil derfor efter Justitsministeriets vurdering kræve en nedsættelse af det generelle minimum for arbejdspligten til under 40 timer.

Lovforslaget indebærer derfor, at straffelovens § 63, stk. 1, ændres, således at retten som vilkår for udsættelse af frihedsstraf kan bestemme, at den dømt skal udføre samfundstjeneste i mindst 30 timer - mod tidligere mindst 40 timer. Med et lavere timeantal end 30 vil det efter kriminalforsorgens vurdering være vanskeligt at tilrettelægge arbejdets udførelse på ri-

melig måde. Samtidig har Straffelovrådet tilsluttet sig dette mindstetimetal.

Som beskrevet skal den foreslåede ordning som udgangspunkt omfatte personer, der ikke kan idømmes en betinget dom med vilkår om alkoholistbehandling, og som for spirituskørsel uden alvorlig personskade på andre ellers efter praksis ville blive idømt ubetinget frihedsstraf på højst 60 dage. Ved alvorlig personskade sigtes i denne forbindelse til overtrædelse af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab eller § 249 om uagtsom betydelig legemsbeskadigelse, jf. pkt. 2.2.6. Som anført i pkt. 3.2.1. bør betinget dom som udgangspunkt heller ikke anvendes, hvis spirituskørsel er foregået i et brugsstjålet køretøj.

En konkret, individuel vurdering kan dog føre til, at også spirituskørsel, der falder uden for dette kerneområde for nyordningen, kan afgøres med samfundstjeneste, hvis dette i det enkelte tilfælde findes forsvarligt.

Der er under høringen over lovudkastet fra bl.a. Østre og Vestre Landsret peget på, at det bør afklares, om tiltalte ved at stille sig negativ over for samfundstjeneste skal kunne vælge i stedet at blive idømt frihedsstraf.

Under forsøgsordningen fra 1982 var det en forudsætning for at idømme samfundstjeneste, at tiltalte gav samtykke hertil. Ved lovfæstelsen i 1992 blev samtykkekravet ophævet og erstattet af et krav om, at tiltalte skal være »egnet« til samfundstjeneste, jf. straffelovens § 62, stk. 1. Det indgår i egnethedsvurderingen, om tiltalte er indstillet på at udføre samfundstjeneste. Det vil således normalt være en forudsætning for at idømme samfundstjeneste, at den tiltalte er indforstået hermed, fordi dommen ellers ikke kan gennemføres i praksis.

Som det fremgår af 1992-lovændringen, er der ikke tale om, at tiltalte kan vælge mellem en dom til samfundstjeneste og frihedsstraf. I forbindelse med udvidelsen af anvendelsesområdet for samfundstjeneste til også at omfatte visse former for spirituskørsel kan der være anledning til at fremhæve dette. Omvendt vil det næppe være formålstjenligt at idømme en spritbilist samfundstjeneste, hvis den pågældende - efter at være vejledt om, hvad en dom til samfundstjeneste indebærer - både under personundersøgelsen (jf. nedenfor pkt. 3.2.4) og i retten direkte *modsetter* sig at blive idømt samfundstjeneste.

3.2.3.2. Fastsættelse af antal samfundstjenestetimer

Fordelene ved ensartethed i domstolenes udmålingspraksis i de mange ligeartede sager om spirituskørsel taler for, at domstolene ved idømmelse af